

Planinski VESTNIK.

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 25. julija 1897.

Leto III.

Dvakrat čez Ture.

Spisal J. M.

(Dalje.)

4. Kraljevo jezero.

Drugo jutro sva odrinila proti Kraljevemu jezeru. Po lepih drevoredih in senčnatih gozdih sva dospela v vas „Königssee“ in kmalu zagledala pred seboj blesketati se najlepše nemško jezero. Toda videla sva ga le malo. Ako hočeš motriti njegovo velikost in uživati njegovo lepoto, se moraš po njem voziti; zakaj po suhem ni nobene poti okoli njega. Na treh straneh je namreč obdajejo strme, gole gore, in skoraj povsodi štrle iz vode nad 2000 m visoke, navpične stene; zato je nemogoče izpeljati pot okoli njega.

Ker se je čoln ravno odpravljaj, sva si kupila urno vozna listka in sedla vanj. Bila nas je velika družba. Peljali smo se mimo majhnega otoka, na katerem stoji znamenje sv. Janeza Nep. Spremljale so nas divje rabe in lovile kruh, katerega smo jim metali. Kar nič niso bile boječe. Ko smo pripuli pod visoko steno „Falkenstein“, sva zapazila na nji rdeč križ. Prijazen Bavarec nama je rad pojasnil, kaj pomeni to znamenje. Pred več kakor 100 leti se je namreč peljalo veliko romarjev po jezeru na polotok sv. Bartolomeja na božjo pot. Nastala je huda nevihta. Jezero se je razburilo in vrglo ladjo ob imenovano steno, da se je razbila. Žalostno so potonili vsi romarji.

Ko smo prišli mimo stene, se nam je odprl pogled na celo, laki dve uri dolgo jezero. Lepo pač je, kadar se zreali modro nebo v temni gladini in zlati solnce sive obronke strmih sten. Toda nama ni bila sreča mila. Sivi oblaki so se podili nad nama, in bila sva vesela, da niso zakrili očem tudi Kamenitega morja, ki oklepa konec jezera.

Ko sva se tako jezila nad nemilim vremenom, sva zaslišala nenadoma iz daljave strel, ki je lepo odmeval. Streljali so v čolnu, ki je bil daleč pred nami in se je že bližal otoku. Tudi naš brodar je skoraj odložil veslo, segel pod klop in privlekel izpod nje neko stvar, ki je bila še najbolj podobna možnarju. Toda brodar je bil družih misli, rabil jo je namreč za pištolo. Ustrelil je. Krasno je odmeval pok ob obrežnih stenah. Naštel sem devetkratni odmev. Ko je bil še enkrat počil (postavno sta dovoljena samo dva strela) smo odpluli naprej. Na tem mestu je jezero najgloblje, 188 m.

Vozili smo se še precej dolgo, predno smo pripluli k Sv. Bartolomeju. Stopili smo iz čolna. Pred nami se razprostira lepa zelena plan, za njo pa rasto resni smrekovi gozdi. Na treh straneh jo oblivajo temnomodri valovi. V ozadju kipi strmi Vacman (2714 m) v nebo. Na desnem bregu polotoka stoji cerkev sv. Bartolomeja, zraven pa kraljevi lovski gradič, ki je bil nekdanj samostan. Velika gruča ljudi se je nabrala okrog orjaškega bavarskega loveca. Stopila sva bliže in pogledala, kaj imajo. Na visokem podstavku sva zagledala velik daljnogled, zraven pa napis: „Hier sind Gemen zu sehen, à Person 10 Pfg.“ Na bližnjih stenah se namreč pasejo vedno divje koze, katere gledajo turisti za 10 penezov skozi daljnogled. Bavarec je pobiral denar in se kaj zadovoljno muzal radovedni družbi, ko je videl mastni zaslužek. Ker pa so menda bavarske koze ravno take kakor naše, katerih sva že dovolj videla, sva zapustila loveca in njegov daljnogled ter šla v cerkev. Včasih je bila morda lepa, toda sedaj je jako zanemarjena. Dobro si ji pozna, da njen sosed ni več samostan.

Kmalu so nas brodarji poklicali in opozorili na odhod. Ko so kapali sopotniki v čoln, sem postal še malo na bregu in zrl po zeleni trati, po košatem gozdu in strmih skalah. Da, to je kraj za ljudi, ki hrepene po samoti! Kako bi bilo prijetno bivati tu pod sinjimi gorami, blizu lahkonogih divjih koz, daleč, daleč proč od hrumečega sveta, od skrbi, ki toliko preganjajo človeka in ga tarejo na svetovnem torišču. Tu bi našlo sree zaželjeni mir. Počival bi pod temno smreko na obalih modrega jezera, poslušal šepet igrajočih se valčkov, katere ziblje lahek veter.

Visok glas me je vzbudil iz preišljevanja. „Moritz, reich mer die Hand“, sem začul v bližini. Ozrl sem se, od koder je prišel glas, in zagledal turista v bavarski narodni noši; pomagal je svoji ljubi družici iz čolna, ki je ravnokar priplul. Vkljub njegovi obleki sem spoznal na prvi pogled, da je tekla zibel slavnim njegovim pradedom najbrže v orijentu, morda celo v Jeruzalemu. Spomnil me je na karikature hribolazcev, katere je videti večkrat v „Fliegende“. Drobnoglavico z velikim zakrivljenim nosom (v „Kikeriki“ vidiš polno najlepših takih eksemplarjev), na katerem je jezdil mogočen „eviker“, je pokrival zelen klobuček z ogromno kozlovsko brado. Zelena lodnasta suknja je bila skrbno zapeta, ker je vlekel malo veter; noge, te silno nežne nožice pa so odevale tam, kjer bi morala biti meča (kakor uči anatomija), lepo pisane golenice, in videla so se gola kolena,

katera so se tresla od mraza. Poznalo se jim je, da se še niso sprijaznila z nošo svojega gospodarja. Nožice pa so tičale v nizkih, strahovito nakovanih gorskih črevljih. Njegova družica, tudi v narodni noši, bi bila še precej podobna bavarskemu dekletu, ko bi le tega preklicanega nosu ne bilo. S svojo opravo sta vzbudila splošen smeh.

Odpluli smo proti Gornjemu jezeru, katero loči od Kraljevega jezera le ozka planica, tako zvana Saletalpe. Tu smo izstopili. Kmalu smo stali na bregu majhnega, toda krasnega jezera. Obdajajo je strme skalnate stene. Mogočno se dvigujejo ravno nasproti „Teufelshörner“ in pada Röttsbach 550 *m* visoko po sivi steni. Vidi se jako blizu, toda ne sliši se več njega šumenje. Tiho tišino, ki vlada v tej samoti, moti samo žuborenje jezerovega odtoka. Rada bi še ostala na bregu tihega jezera in zrla na njegovo temnomodro gladino, toda morala sva se vrniti v čoln. Odpluli smo nazaj.

Med sopotniki se je vnel živahen pogovor, ki se je sukal krog krajevnih krasot. Vsak je hvalil lepoto svoje domačije. Kakor sem posnel iz njih pogovorov, so bili sami Bavarci razen enega Prusa. Ko je nanesa govorica na podzemeljska čuda, so pričeli govoriti tudi o Postojinski jami in se prepirati, kje da leži Postojina. „Jaz menim, da je na Laškem“, pravi plavolasa gospica v monakovskem narečju in vrže pest kruhovih koscev divjim racam, ki so se nas držale še vedno. Prus ji živo pritruje, menda zato, ker se ji je hotel prikupiti. Njen oče pa ji ugovarja in trdi, da je na Ogrskem. Vnela se je huda debata, v katero so posegli tudi drugi. Večina se je izrekla za gospico, seveda, da za to ni imela zahvaliti svoje zemljepisne vednosti. Prepir se je končal s tem, da je njen oče privlekel iz žepa „Bädekerja“. Prepričali so se, da ni nihče prav vedel.

Ura je bila že eno, ko smo dospeli v vas Königssee. Odrinila sva brez obotavljanja v Berhtesgaden. Ker je začelo deževati, sva sklenila peljati se z omnibusom v St. Leonhard in od tod iti peš v Saleburg, če bo kazalo vreme.

(Dalje prih.)

O opravi planinskih koč.

Spisal Fr. Kocbeck.

(Konec.)

Kuhinjska posoda mora biti trpežna, močna in taka, da se da rada in hitro snažiti. Najboljša je emajlasta železna posoda; takih bodi nekaj loucev, ponev z držaji in kotličev ali kastrol s pokrovkami. Za kuho moramo tudi imeti lesene kuhalnice, cedilce za čaj, samovar, železen kavelj, grebljo, vžigalice in cunje za prijemanje vroče posode. Za uživanje jedi in pijače potrebujemo: žlice, vilice, nože, skleda, globoke in plitve okrožnike, torileca za jajca, žlico zajemalnico, čašice,

kuhinjski nož, ključ in odpiralč za konzerve, vrče, lij, steklenice, kozarce, solnico s pokrovom in potegovalce za zamaške. Množina posode se ravna po številu obiskovalcev. Čim več je posode, tem boljše, ker se je sčasoma itak mnogo pokvari ali pobije. — Za umivanje posode in drugih priprav rabimo kebelj, velike, podolgovate sklede, brisače iz tankega in hodnega platna.

V vsaki koči bodi tudi milo, glavnik in ogledalo, potem ščetke za obleko in obuvalo, za to tudi posebne ščetke za mazanje pa mazilo. Tudi pečne cevi postanejo po kurjavi s smolasto pritlikovino kmalu sajaste ter se morajo s posebno ščetjo čistiti. Za snaženje koč pa rabimo metlo, smetiščnico in prav trde ščeti za pod.

Za svečavo potrebujemo nujno svetilnic. Ena naj visi nad mizo, druga z odsevom na steni blizu ognjišča, tretja bodi stoječa za razno porabo; potem potrebujemo še svečnik s svečami in laterno za svetilo zunaj koč ali v podstrešju. V večji plehasti posodi mora vedno biti pripravljen petrolej za vso sezono, razen tega imejmo vedno v zalogi še steklene cilindre, stenj in sveče. Tudi nekaj šip in kita v dobro zaprti posodi mora biti vedno na razpolaganje — to spada v „železno zalogo“ koč.

Ob stenah naj bodo pritrjene police, spodaj pa pribitih mnogo lesenih klinov ali železnih kavljev, na katere se obešajo klobuki, obleka in nahrbtniki. Ugodnost še zelo pospešujejo sezuváč ali zajec, več parov cipelic, cokel in ponočna posoda.

A mnogo je še drugih stvari, ki se bodo marsikomu zdele malenkostne, pa so vendar že nekaterim pomagale iz zadrege. To so: šivanke, škarje, naprstnik, sukanec, razni gumbi, traki, motvoz, jermeni za črevlje, razni žreblji, zamaški itd.

Za razna popravila v koči rabimo: kladivo, sveder, pilo, stružec, sekiro, dleto, žago in klešče.

Za razne slučajne bolezni je neogibno potrebna domača lekarnica. Z društvenega stališča preskrbimo spominsko knjigo, črnilo, več peres, hišni red, cenovnik za gorske vodnike, cenovnik za jed in pijačo, blagajniško knjigo ter na steni visečo denarnico s ključalnico. Tudi druga društvena oznanila naj se objavljajo na posebnem mestu.

Ob stenah lahko vise razne slike, zlasti pa ne pozabimo na primeren prostor obesiti razpela, katero nahajamo pri vernem Slovenceu tudi v najbornejši koči.

Specijalna karta in načrti o markacijah nas seznanjajo z bližnjim okolišem. A tudi toplomer, aneroid in ura budilka so zelo všečne priprave v koči.

Dobro opravljena koč pa mora tudi za slabo vreme ponujati zabave in: razvedrila z izbrano majhno knjižnico, z raznimi igrami in kvartami.

Končno nam je še omeniti stvari, ki se često potrebujejo pri odhodu iz koč, kakor: palice, krpje, temni naočniki, daljnogled, krampeži ali dereze, cepin, močna,

a ne predebela vrv, 20—30 m dolga. O turah, pri katerih se potrebuje vrv, naj se sestavi poseben opis ali zaznamek. Ako ljudje od kočee odpotujejo v temi, je treba posebnih latern ali slepic. Seveda se te stvari samo izposodijo, in vodniki ali nosači jih morajo zopet spraviti v kočee.

Katere stvari so v kočii, zve turist najhitreje iz popisa inventarja, kateremu so pridejane tudi cene posameznih predmetov, da ve povrniti tudi škodo, če slučajno napravi kako.

Tako opravljena kočea bode vsakemu hribolazcu ugajala, rad bode v njej bival in jo hvalil križem sveta.

Nekoliko o meteorologiji

in najznamenitejših gorskih meteoroloških opazovališčih.

Spisal J. Mandelj.

Meteorologije naloga je, da opazuje vse prikazni v ozračju, preiskuje posamezne pojave, razlaga njih bistvo in išče vzročne zveze med posameznimi prikaznimi.

Prva stvar meteorologičnega raziskovanja so zračne plasti, kjer se vrše vremenske prikazni; nadalje pa meteorologija jemlje v poštev tudi tiste faktorje, kateri tvorijo slučajne razmere v ozračju, kakor: toploto, zračni tlak, vetrove, vlago (padavino), zračno elektriko i. t. d. Te faktorje zovemo meteorologične elemente. Najvažnejši element pa je toplota, katera ni samo izvor fizičnega življenja rastlin, živali in ljudi, ampak tudi glavni činitelj vsem prikaznim v atmosferi. Ž oziroma to, da se zemlja suče okrog solnea in okrog lastne osi, je toplota določnega kraja vsak letni in dnevni čas različna. Nadalje je znano, da solčni žarki zemeljsko oblo zadevajo v različni kotni meri, zato razgrevajo po fizikalnih zakonih različno zemeljsko površje, in to različno razgretje provzroča neenako temperaturo v atmosferi, različen zračni tlak, različne zračne vetrove i. t. d.

Velike važnosti v atmosferi je tudi vlaga. Ako se vlaga zgosti, se razreši nje toplota, v hlap ali paro prehajajoča vlaga veže zopet gotovo količino toplote. Te pretvorbe učinkujejo različne atmosferne prikazni in gibanja.

Meteorologična veda ima tri dele: 1. meteorologijo v ožjem smislu, 2. klimatologijo in 3. vremensko prorokovanje.

Meteorologija v ožjem smislu se peča z vsemi atmosfernimi pojavi in razlaga njih bistvo na podlagi fizikalnih zakonov; klimatologija določa zlasti srednji klimat različnih krajev in vremenoznanstvo prorokuje iz posameznih atmosfernih pojavov vremenske razmere v bližnji bodočnosti.

Za meteorologične razmere na zemeljskem površju je izredne važnosti razmerje morja do suhe zemlje, potem gorovje in geografska širina določnega kraja.

Morje s svojo neizmerno množino vode učinkuje na atmosferne razmere povsem drugače kakor suha zemlja, in vsled tega razločujemo morski in suhi klimat. Morski klimat se odlikuje po enakomerni toploti, veliki vlagi, mnogi padavini in močnih vetrovih, suhi klimat pa po velikih razlikah v toploti in po manjši vlagi. Razen morja in suhe zemlje vplivajo gore na klimatne razmere. Po svoji višini in legi ovirajo sedaj gorke, sedaj mrzle zračne toke ali vetrove in povzročajo pretvorbe v zračni vlagi. Po čim višji višini nad morsko gladino preminjajo gorske planote in gore svoj klimat od pasa do pasa. Če ležeš n. pr. na Himalajo, prehodiš v kratkih presledkih skoraj vse pasove toplote od ekvatorja do severne osi. Na podnožju Himalaje imaš skoraj tropičen klimat, više zmeren, a ko prideš v višino čez 6000 m, te obdaje skoraj severni klimat. Potemtakem razločujemo tudi gorski klimat, kateri se odlikuje po pojemajoči toploti in zmanjšujočem se zračnem tlaku, kolikor bolj se dvigaš nad morje, in po množini dežja ali padavine v obče.

Meteorologija se v vednostne svrhe poslužuje opazovalnega orodja, kakor toplomera, tlakomera, vetrnice, vlagomera i. t. d. Na podlagi opazovalnih rezultatov določuje klimat, prorokuje vreme in izvaja druge sklepe za praktično uporabo.

Meteorologično vednostno opazovanje je že staro. V Italiji se je pričelo za časa velikega fizika Galileja in na Francoskem konec 17. stoletja; na Nemškem sto let pozneje, sosebno od l. 1780. dalje, odkar se je bila ustanovila v Mannheimu meteorologična družba (Societas Meteorologica Palatina). Dandanes pa ni skoraj dežele, kjer bi ne bilo polno meteorologičnih postaj, in še se množe od leta do leta.

Po obsežnosti opazovanja razločujemo štiri vrste meteorologičnih postaj ali opazovališč:

- a) Opazovališča prve vrste so tista, katera opazujejo vse atmosferne pojave in s pomočjo samopisnih aparatov vsako uro vsaj nekatere meteorologične elemente.
- b) Opazovališča druge vrste opazujejo redno in najmanj po trikrat na dan navadne meteorologične elemente kot: zračni tlak, toplino in zračno vlago, vetrove, dež i. t. d.
- c) Opazovališča tretje vrste opazujejo le nekatere elemente ter merijo zlasti temperaturo in dež.
- d) Opazovališča četrte vrste merijo samo dež in padavino v obče.

Na Kranjskem imamo opazovališča tretje in četrte vrste. Ta so se kakor drugod tudi pri nas jako razmnožila, odkar je pred dvema letoma c. kr. vlada zasnovala vodopisni osrednji zavod na Dunaju, kateri ima podružnice pri vseh deželnih vladah, te pa zopet podrejena nebrojna opazovališča tretje in četrte vrste po mestih in selih. Opazovališča prve ali druge vrste pa Kranjsko nima nobenega, dasi je ravno naša dežela izredno zanimiva v meteorologičnem oziru. Bližina morja

in bližina planin sta tista dva faktorja, katera v vednem boju za klimatno prevlado v deželi pojavljata zanimive in važne prikazni v kranjskem klimatu.

„Slovensko planinsko društvo“ je uvidelo važno meteorologično lego dežele Kranjske in je vsled tega ustanovilo gorsko opazovališče druge vrste na 2500 *m* visoki Kredarici pod vrhom Triglava, kjer je lansko leto srečno otvorilo najvišjo in najlepšo slovensko planinsko kočo. Osrednji zavod za vremensko opazovanje je drage volje dal potrebne instrumente v porabo. Za to blagohotno in velikodušno podporo moramo biti hvaležni osrednjemu društvu za meteorologijo, kajti orodja so draga in bi gorskega opazovališča na Kredarici nikakor ne mogli sami osnovati. Seveda je to samo začetek, ker opazovalo se bode le po leti, in žrtvovati bode treba marsikateri vinar, predno se uredi na Kredarici opazovališče, ki bode ustrezalo povsem znanstvenim zahtevam. Treba bode sezidati shrambo za nekatera opazovalna orodja in urediti eno sobo za stanovanje meteorologom. Za prvi poskus bodo zadostovali sedanji prostori koče. Tudi telefonsko zvezo z Mojstrano-Dovjem bode prej ali slej napraviti.

Gorsko meteorologično opazovališče na Kredarici je prvo te vrste v deželi, in gotovo odobrava vsak rodoljub, da je to napravo sprožilo in jo, ako Bog da, tudi izvrši Slovensko planinsko društvo.

Ker so meteorologična gorska opazovališča le malo znana, se mi zdi umestno, da o njih nekoliko več izpregovorim.

Vremensko opazovanje v gorah ni starejše od dvesto let, sistematično urejena opazovališča pa so mnogo mlajša in najstarejša obstoje le nekaj nad dvajset let.

Eno najstarejših in najbolje urejenih opazovališč je na 2877 *m* visoki gori Pic du Midi de Bigorre v francoskih Pirenejah. Prvo znanstveno opazovanje je znano iz leta 1706., ko je astronom Plantade s tega vrha opazoval mrkanje solncea. Ta učenjak je še večkrat lezel na ta vrh in na taki znanstveni ekskurziji tudi umrl s šestilom v roki. Na 2366 metrov visoki višavi, kjer je ta učenjak umrl, so l. 1873. otvorili gorsko opazovališče. Po inicijativi inženirja C. X. Vausenata in prizadevanju generala Nausoutyja se je ob zasebnih stroških otvoril l. 1881. observatorij, opravljen z vsemi znanstvenimi potrebščinami. Za gradnjo se je izdalo 280.000 frankov, vsakoletni stroški pa znašajo okrog 30.000 frankov.

Drugo važno gorsko opazovališče na Francoskem je na 1463 *m* visokem Puy de Dôme v Overnjskem (Auvergne). Sezidali so je l. 1879. in stalo je 295.000 fr. Ti veliki stroški so pač le umevni, ako se pomisli, kako udobno in primerno je vse urejeno. Observatorij obstoji iz dvenadstropne hiše tik pod vrhom, na vrhu je stolp z opazovalnim orodjem, zvezan po štirideset metrov dolgemu rovu s hišo pod vrhom. Od opazovališča vodi lepa zložna pot k podružnemu observatoriju v Rabanette. Observatorij na vrhu in v Rabanette sta med seboj in tudi na zunaj

po telegrafu in telefonu zvezana. — Osobje pri observatoriju obstoji iz 1 voditelja, 2 asistentov, 2 opazovalcev in 2 slug.

Tretje večje opazovališče je na 1908 *m* visokem Mont Ventoux v Provansi. Ustanovitev njegova je stala 150.000 frankov. Četrto opazovališče na Mont Aigual (1567 *m*) v Lozerskih gorah je pa stalo 100.000 frankov. Letni upravni stroški navedenih štirih opazovališč znašajo okrog 70.000 frankov. Upravlja in vzdržava jih francoska država. Francozi pa se ne zadovoljujejo samo s temi napravami, temveč so zadnji čas vvedli na najvišjem evropskem vrhu, na 4810 *m* visokem Mont Blancu, vremensko opazovanje. Vallot je l. 1887. spravil na ta vrh samopisne aparate, kateri brez človeške pripomoči zapisujejo temperaturo in zračni tlak. Na ta način so se dobili za dva poletna meseca (od 11. julija do 11. septembra) istega leta podatki o temperaturi in zračnem tlaku na Mont Blancu.

Isti Francoz je zgradil l. 1890. observatorij na gori Bosses du Dromadaire (4365 *m*). Opazovališče je koča z osmimi prostori ter je stalo 65.000 frankov. 20.000 frankov so stali samo instrumenti, in vse to je založil Vallot sam.

A Francozi še ne mirujejo in zopet zbirajo prispevke za observatorij na Mont Blancu. Gotovo se jim posreči tudi to, kajti tehnične iznajdbe zadnjega časa so tako znamenite, da se jim v zvezi s človeško energijo tudi veličastna groza ledenikov, skal in prepadov ne more upirati. Ako grade železnice na gore, na katerih vrh ni stopila pred nekaj leti še nobena človeška noga, potem se smemo po vsej pravici nadejati, da se i na najvišjem vrhu Alp kmalu dvigne stanišče, v katerem bode človek opazoval prirodne pojave v visokih zemeljskih krogih.

V Švici je najvažnejše vremensko opazovališče na gori Saentis (2504 *m*). Otvorili so je l. 1882. pod vrhom v višini 2467 *m*. Plemeniti švicarski mecen Fric Brunner pa je naklonil meteorologični švicarski družbi znatno volilo za observatorij na vrhu samem, in leta 1887. so opazovališče na vrhu tudi otvorili. Stavba je iz rezanega kamena, široka 6 *m*, dolga 8 *m*, potemtakem tolikšna, kakor koča na Kredarici, samo da je 3 metre krajša. Vkupni stroški za to stavbo, opravo, telefon i. t. d. so znašali okrog 87.000 frankov. Letni upravni stroški so proračunjeni na 5.500 frankov. Ta observatorij oskrbuje švicarska meteorologična družba. — Drugo švicarsko opazovališče je na Pilatu 2090 *m*, tretje na Rigiju 1790 *m*.

Na Angleškem je najznamenitejše opazovališče na gori Ben Nevis (1434 *m*) v Škotski. To opazovališče so odprli l. 1883. Stalo je okrog 140.000 goldinarjev.

Amerika ima jako mnogo in znamenitih opazovališč. Znamenit observatorij n. pr. je na gori Pikes Peak Colorado (4308 *m*), na Mount Washington (1915 *m*) in na ugaslem vulkanu Misti 5850 *m*. Zadnji observatorij je v zvezi z zvezdarnico v Aqueripi, katera leži tudi v visokosti Kamniških planin. (Konec prihodnjih).

Društvene vesti.

Češka podružnica „Slov. plan. društva“ v Pragi je ustanovljena! To veselo novico smo javili že v zadnji številki „Vestnikovi“. Zasluge za ustanovitev te za razvoj „Slov. plan. društva“ gotovo znamenite podružnice so si pridobili pred vsem gg. dr. Stanislav Prachenský, odvetnik, Leopold Mareš, tajnik deželnega odbora, dr. Bohuslav Franta, tajnik dež. odbora, Fran Tomšič, višji inženir, in dr. Karel Chodounský, prof. na češki univerzi, vsi v Pragi.

Na podstavi pravil, odobrenih od namestništva v Pragi v razpisom z dne 26. maja 1897. l., št. 75107, se je sešel prvi ustanovni občni zbor dne 24. junija t. l. v mali dvorani „meščanske besede“. O tem shodu smo prejeli nastopno poročilo:

Sejo je otvoril predsedujoči član pripravljalnega odbora, prof. dr. Karel Chodounský, v navzočnosti vladnega komisarja in 50 udeležencev. Došel je tudi župan kralj. glavnega mesta Prage, dr. Jan Podlipný.

Poudarjajoč nagib ustanovitvi podružnice, je razložil g. predsednik glavne namene in težnje osrednjega društva in češke podružnice.

Nadineženir g. Fran Tomšič je pozdravil v imenu in kot zastopnik osrednjega društvenega odbora podružnico z navdušeno sprejetim slovenskim govorom, želeč delovanju češke podružnice najboljšega uspeha.

Član pripravljajočega odbora dr. Bohuslav Franta je podal nato poročilo o delovanju pripravljajočega odbora in je konstatiral, prečitavši zaznamek priglašanih članov, da je moč ustanoviti podružnico, ker se je priglasilo do 24. junija že nad 50 članov.

G. prof. dr. Chodounský je pozdravil nato došlega g. župana dra. Podlipnega ter mu izrekel zahvalo, da je prišel k občnemu zboru, zagotavljajoč ga, da bode njegova navzočnost vzradostila posebno brate Slovence.

G. dr. Podlipný je izrazil svoje veselje, da se je ustanovila podružnica, katera bode gotovo delovala povsem uspešno.

Čestitke svoje je izrekel tudi navzočni starosta „Kluba čeških turistov“, g. arhitekt

Vratislav Pasovský, ter obljubil, da bode „Klub čeških turistov“ vselej kolegijalno podpiral podružnico. Za to obljubo ga je zahvalil predsednik g. dr. Chodounský.

Vršila se je nato volitev odbornikov. Izvoljeni so bili v odbor soglasno člani pripravljalnega odbora: gg. dr. Bohuslav Franta, tajnik deželnega odbora, vseučiliški profesor dr. Karel Chodounský, Leopold Mareš, tajnik deželnega odbora, in odvetnik dr. Stanislav Prachenský.

Dne 26. junija t. l. je bila prva odborova seja, pri kateri se je odbor sestavil. Izvolil si je prof. dra. Karla Chodounskega za predsednika, dra. Boh. Franta za tajnika in dra. Stanislava Prachenskega za blagajnika.

Prvi čas bode delovanje podružnično le agitacijskega značaja, da pridobi obilo članov. V ta namen izda podružnica še letos almanah. Kakor hitro se utrdi nova podružnica, predloži odbor osrednjemu društvu svoje predloge in si izprosi svoj delokrog.

Zaznamek članov češke podružnice.

a) Ustanovniki:

- Gosp. MUDr. Chodounský Karel, c. k. univerzni profesor na Smihovu.
 „ Kavalir Vladimír, tovarnik v Sázavi.
 „ JUDr. Podlipný Jan, advokat, župan kralj. glav. mesta Prage.
 Gospa Prachenská Anča, soproga advokata v Pragi.
 Gosp. Prachenský Stanislav, advokat v Pragi.
 „ Prachenský Vladimír, lekarnik v Taboru.
 Gosp. Tomšič Fran, vrhni inženir deželnega odbora v Pragi.

b) Pravi člani:

- Gosp. Bondy Lev, tovarnik v Pragi.
 „ Bureš Alojz, stavitelj na Kralj. Vinogradih.
 „ Dočkal Fran, c. k. veterinar, inspektor v Pragi.
 „ Dvořák A., stud. fil. na Smihovu.
 „ MUDr. Frankenger Ot., c. k. univ. docent v Pragi.
 „ JUDr. Franta Bohuslav, tajnik deželnega odbora v Pragi.

- Gosp. MUDr. Franta Jaroslav, zdravnik v Pragi.
- „ Gabrovšek J., tajnik v Oseku.
- „ JUDr. Havrda Fran, tajnik deželnega odbora v Pragi.
- „ Hrazánek Karel, vrhni ravnatelj zavarovalnega zavoda v Pragi.
- „ Charbuský Lev, inženir v Pragi.
- Gospa Chodounská Julija, soproga univerznega profesorja na Smihovu.
- Gospč. Chodounska Marija na Smihovu.
- Gosp. Chodounský Karel, stud. fil. na Smihovu.
- „ Chvála Albreht, trgovec v Pragi.
- „ JUDr. Jirgl Vincenc, magistratni koncipist v Pragi.
- „ JUDr. Jedlička Bedřih, adv. v Pragi.
- „ MUDr. Jiruš B., c. k. dvorni svetnik in univ. profesor v Pragi.
- „ Kabát Jos., ravnatelj cukrarnice v Velvarih.
- Klub čeških turistov v Pragi.
- Podružnica Kluba čeških turistov v Brezovih Gorah.
- „ „ „ „ v Domažlicih.
- „ „ „ „ v Jičinu.
- „ „ „ „ v Klatovih.
- „ „ „ „ v Plznju.
- Gosp. JUDr. Krejčí Rudolf, tajnik dež. odbora v Pragi.
- „ Kressl Juri, vrhni inženir drž. železnice v Pragi.
- „ Kruis Jos., kemik v Pragi.
- Gospa Kulhava Marija, soproga zdravnikova na Kr. Vinogradih.
- Gosp. MUDr. Kulhavý Fran, c. k. okrajni zdravnik na Kr. Vinogradih.
- „ Kunšič Ivan, filozof v Pragi.
- „ Kuzmany Pavel, zasebnik v Karlinu.
- Gospč. Kuzmanyjeva Konstanca v Karlinu.
- Gosp. Landa Anton, vrhni inženir dež. odbora v Pragi.
- „ JUDr. Lindner Rihard, koncipist hip. banke v Pragi.
- „ JUDr. Mandl Karel, koncipist dež. odbora v Pragi.
- „ Mareš Leopold, tajnik dež. odb. v Pragi.
- „ Matoušek Adolf, glav. blag. dep. urada v Pragi.
- „ Mikeš Adolf, profesor na konservatoriju v Pragi.
- „ JUDr. Milde Juri, kand. adv. v Pragi.
- Gosp. Mráz Jos, vrhni uradnik tovarne v Karlinu.
- „ MUDr. Mrázek Karel, zdravnik v Pragi.
- Gospč. Nekutova Růžena na Smihovu.
- Gosp. MUDr. Nemeček J., zdravnik v Pragi.
- „ Pasovský Vratislav, arhitekt v Pragi.
- „ Paul Jaroslav, profesor višje deklliške šole v Pragi.
- „ MUDr. Pelc Hinek, c. k. namestniški svetnik v Pragi.
- „ Pisecký vitez s Kranihsfelda Jos., arhitekt na Smihovu.
- „ Procházka Fran, ravnatelj dež. banke v Pragi.
- „ Salač Jos., c. k. profesor v Rihnovu n. Knež.
- „ Sedlák Vojteh, veletržec v Pragi.
- „ Sekera Miroslav, c. k. okr. tajnik v Domažlicih.
- „ MUDr. Schrutz Andrej, univ. docent v Pragi.
- „ JUDr. Strobach Zdenek, advokat v Pragi.
- „ Stüdl Karel, vrhni uradnik hranilnice češke v Pragi.
- „ Štepan Alojz, inženir v Pragi.
- „ Tkadlec Jaroslav, ravnatelj cukrarnice v Pragi.
- „ JUDr. Tonder Ferdinand, advokat v Pragi.
- „ JUDr. Valenta Jaroslav, advokat v Pragi.
- „ Volkar Andrej, c. k. okr. glavar v Pragi.
- „ Vondráček Otakar, tehnik v Pragi.
- „ JUDr. Wellner Anton, advokat v Klatovih.
- „ Wildwald Jan, šolski ravnatelj v Pragi.
- Gosp. Wünsch Karel, ravnatelj tovarne Ringhofferjeve na Smihovu.
- „ Zářecký Václav, pekar in hišni posestnik v Pragi.

Novi člani:

I. Osrednjega društva:

- Modic Josip, c. k. rač. revident v Ljubljani.
- Berta Lergetporer v Bledu.
- Sturm Valentin, stud. med. v Poljčah.
- Majaron Anton, stud. jur. v Ljubljani.
- Umberger Alojzij, c. k. asistent dež. vlade v Ljubljani.

Avšič Jakob, likvidator banke „Slavije“ v Ljubljani.

Dr. Danilo Majaron, odvetnik v Ljubljani.
Trstenjak Anton, mestne hranilnice kontrolor v Ljubljani.

II. Savinske podružnice:

Martin Žmavc, posestnik v Spodnjih Krašah pri Gornjem Gradu.

Josip Hočevar, krojač v Celju.

Darilo. Savinska podružnica je dobila od slavne Savinske posojilnice v Žalcu 20 gld. Za to velikodušno darilo se tem potom slavnemu zavodu izreka najtoplejša zahvala.

Reklamni odsek. Ustanovil se je v našem društvu poseben odsek, ki bo skrbel za reklamo i za „Slov. plan. društvo“ i za slovenske dežele sploh. Nihče ne more tajiti, da je društvo dosedaj premalo storilo za reklamo, ki je jako važen faktor v njegovem delovanju. Na podstavi pravil je odprt odseku širen delokrog. Za načelnika je bil izvoljen pri ustanovni seji g. dr. Foerster, za tajnika pa jurist g. J. C. Oblak in upravnik g. J. Stefe.

Reklamni plakat za Triglav. Ako pridemo sedaj ob sezoni na kolodvore, se čudimo raznobojnim lepakom, kateri priporočajo ta ali oni kraj kot letovišče ali zdravilišče ter nam predočujejo lepoto pokrajin, ležečih ob raznih železnicah. Zlasti c. kr. drž. železnica ima po svojih progah lepe podobe, za katere žrtvuje gotovo veliko noveev samo zato, da privabi potnike v dotične kraje. Tudi za naše dežele se je vnela v zadnjem času boljša reklama. Za to skrbe sedaj listi, brošurice, knjige in tudi lepaki. Med najlepše je pač šteti plakat o Bledu in njegovi okolici, ki ga je izdalo „prometno društvo v Bledu“. Kako naj bi ostalo naše divno Julijsko pogorje z veličastnim Triglavom brez pisane reklame! Slovenskemu planinskemu društvu se je po prizadevanju društvenega častnega člana g. prof. dra. J. Frischaufa in g. prof. E. Moserja posrečilo izdati nekaj reklamni plakat za Triglav v štirih jezikih (slov., nem., franc. in angleškem), ki priporoča kočo na Kredarici in navaja poti do nje. Med okraski dičijo plakat imena slavnih turistov: Valvasor, Haquet, Stanič in Vodnik, dalje deželni grb, grb stolnega mesta Ljubljane in gorenjskega mesta Radovljice. Ob strani sta naslikana Aljažev stolp in vrh

Triglavov. Okasno in duhovito izvršeno delo dela čast g. prof. Moserju in tiskarnarju g. Drag. Hribarju v Celju.

Otvoritev Triglavske koče. Triglavsko kočo na Kredarici je oficijalno otvorilo „Slov. plan. društvo“ dne 5. julija t. l., oskrbnik koče, Anton Pekovec, pa biva na Kredarici že od dne 1. julija.

Koča je prezimila izredno dobro. Hišna oprava ni prav nič trpela od vlage, in kakršno smo zatvorili kočo septembra meseca lanskega leta, tako smo našli letos. Pa ni čuda! Koča stoji namreč na vzvišenem prostoru; ves sneg, kar ga pade, odnese sapa v kratkem času na vse strani. Bali smo se, da bodo viharji, ki včasih razsajajo tam, poškodovali kaj streho, toda tudi ta je ostala trdna in cela. Edino železni dimnik se je nekoliko nagnil.

Vremensko ali meteorologično opazovanje se je pričelo dne 6. t. m. Uredil je je odposlanec osrednjega odbora. Mokri in suhi toplomer sta postavljena v cinasti hišici na pročelju koče, 1'60 m visoko od tal, na severnosevernozahodni strani. Dežemer je namreččen 6 m proč od koče na severnovzhodni strani, 1'30 m visoko. Druga opazovalna orodja, ki so bila v zadnjem listu našeta, so spravljena v I. nadstropju. Ker je sedanji oskrbnik jako razumen in naobražen človek, in ker bode, kakor kaže, tudi vesten opazovalec, se nadajamo po pravici, da smo kočo in vremensko opazovanje izročili pravim rokam. Mesečne rezultate o vremenskem opazovanju bomo objavljali v „Plan. Vestniku“, ker smo preverjeni, da je ta stvar zanimiva za domače in vnanje meteorologe.

S samozadovoljstvom in ponosom smo otvorili Triglavsko kočo drugi letni turistiški sezoni, želeč, da sprejme pod svojo gostoljubno streho mnogo mnogo prijateljev našega krasnega gorskega sveta.

Aljažev stolp na vrhu Triglava dobi v kratkem nekaj posebnega, česar ne najdeš nikjer drugje v vseh Alpah. Duhoviti zasnovatelj stolpa, g. župnik Aljaž na Dovjem, je čutil nedostatek, da se turist, prišedši na vrh Triglava, ne more zadosti orijentovati z malo Triglavsko panoramo Pernhartovo, še manj pa, ako te panorame sploh nima pri roki. Da se tej potrebi v vsakem oziru zadosti, je dal g. župnik Aljaž Pernhartovo

Triglavsko panoramo naslikati na pločevino v povečani obliki, tako da bode panorama zavzemala ves notranji obod stolpov. Poslej bodeš imel, sedeč v stolpu, pred sabo vso razsežno panoramo naslikano in jo lahko primerjal z razgledom v prirodi. To je, kakor smo rekli, ideja g. župnika Aljaža. Izvršiti mu jo je pa pomagal Dovški učitelj g. Jeglič, kateri je to panoramo z oljnatimi barvami naslikal in jo z imeni opremil. Iskrena hvala bodi obema gospodoma na toliki požrtvovalnosti, in v svesti si bodita hvaležnosti turistov v obče in slovenskih turistov posebej, kajti s tem delom sta povzdignila brezdvomno slovensko turistiško stremljenje tudi med vnanjim svetom.

Vodnikova koča. Odbor Radovljiške podružnice „Slov. plan. društva“ je sklenil v seji dne 3. t. m. Vodnikovo kočo na Velem Polju korenito preustrojiti. Strop v spalnici se dvigne za pol metra, stene pa obijo z deskami kakor v Triglavski koči. Pred postelje pride klop, nad njimi pa police. V podstrešju se naredi sobica za prenočevanje vodnikov, a ker bode lično izdelana, prebivali bodo v njej lahko tudi turisti, če bodo dame zdolaj. Vodniki prenočujejo ob taki priliki lahko v bližnjih pastirskih kočah. V kuhinjo se postavi železno ognjišče, a v sobo pečica, na kateri se bode dalo tudi kaj malega zavreti. Cev iz pečice bode izpeljana skozi gornjo sobico, da bode grela tudi tam. Ako bo le mogoče, se podaljša streha tudi črez verando. Na ta način popravljena koča bode imela lično zunanost in udobno notrajščino, in ni dvoma, da jo bodo potem turisti pridno rabili. Posebno za daljše bivanje v gorah jo je izredno priporočati, ker dobiš precej zraven pri pastirjih mleko, kruh in sol. O naravnih krasotah in udobnostih (izvrsten studenec precej za kočo) bi bilo tu odveč poročati, ker smo jih že večkrat naslikali. — Kdor želi ostati dalje časa v Vodnikovi koči, mu dovoli znatno znižane cene odbor Radovljiške podružnice ali osrednjega društva.

R.

Kocbekova koča je dobro prezimila in je bila popolnoma suha. Kakor lani bode tudi letos od 15. julija do 15. septembra oskrbljena z raznimi jedili in raznovrstno pijačo. Gospodar koče je vodnik Jurij Planinšek iz Luč.

Sobo za turiste pri Planinšku je „Savinska podružnica“ opravila s tretjo posteljo, z dvema novima žimnicama in z novimi odejami.

Popravila „Mozirske koče“. „Savinska podružnica“ je „Mozirsko kočo“ zapazila, prostor v podstrešju obila z deskami, da je sedaj lepa soba v gornici, na vhodu pa je napravila še vrata od zunaj. Okoli koče je radi živine napravila plot. Od koče je nakopala nov, 1 m širok pot do studenca; kajti poprej je bila hoja po vodo silno nevarna, ker vodi pot nad strmim prepadom. Tudi pot na Malo Kopo pred kočo je popravila, tu pa tam preložila.

Iz Bohinja na Triglav priporočamo vsem turistom kot najugodnejšo in najprijetnejšo pot iz Srednje Vasi črez Trstje (junija cvetke čreveljčki, cipripedium calceolus) na Vele Polje. Prehodiš jo brez napora v 4½ urah. Utrujen pa tudi v tem času ne boš, kajti raznovrstnosti imaš toliko, da pozabiš potoma na ves trud. Preko dveh sočnih planin vodi precej složna pot mimo več studencev in po košatem bukovju do strmega mela, katerega prekoračimo, da se na drugi strani popnemo do pestrih pašnikov Tolstčevih. Na jako bujnem mestu smo. Obširna preproga se razgrinja pred teboj, pretkana z najrazličnejšimi gorskimi cvetkami. Posebno mnogo je murk in pečnic, ki rasto kaj gosto kar med travo. Jedva si ubral lep šopek, pričneš se že pomikati navzdol proti Velemu Polju.

Razen te vodita iz Bohinja še dve poti na Triglav, katerih ena — iz Starih Fužin — je sicer krajša, a zelo pusta in strma. Priporočati jo je sploh le za navzdol. Druga pa te vodi — tudi iz Srednje Vasi — črez planino Konjščico, a je mnogo daljša. Za premembo jo ubereš lahko nazaj grede. Najzanimivejša pa je pač pot mimo Sedmerih jezer in stene Komarče mimo slapa Savice, vendar je zelo dolga in težavna, zlasti po Komarči — nastopili jo bodo le boljši turisti. R

V Starih Fužinah bode priporočena turistom gostilnica „pri Mihovcu“ (J. Gašperin) z dobro, točno in zelo vljudno postrežbo, s prenočišči in voznikom.

V Triglavski koči na Kredarici je dobiti vsak dan sveže mleko z Velega Polja.

Izleta na Ojstrico „Savinske podružnice“ konce meseca junija se je udeležilo 6 izletnikov. Radi obilega snega je bila hoja zanimiva, po nekod celo nevarna. Na strmih snežiščih je moral vodnik s cepinom stopinje sekati. Najnevarnejše je bilo od razpotja na Korošico in Škarje proti Škarjam. Na novem potu od Kocbekove kočje na Ojstrico je bilo treba na treh krajih sneg prekoračiti, od zahodnega vrha Ojstrice pa je ležal debel sneg blizu Škarij, dalje od Škarij proti Logarjevi dolini blizu Erjavčevega Vrha ter od gornje Jame globoko pod Ojstrico. — Izleta se je udeležil tudi dobro znani fotograf g. S. Magolič, ki je fotografiral razne krajinjske slike.

Izlet v Vrata je bil krasen. Okoli 30 izletnikov, med njimi g. župan Hribar, je poletelo v Dovje, odkoder so odpotovali zjutraj ob 5. uri v divjeromantično dolino Vrata. Krasen razgled na veličastne gorske velikane, ki stoje kot skalnate straže konec Vrat okoli prijazne Aljaževe kočje, navdušeni govori in petje so vneli vsakoga za plemenito idejo planinstva. Kakor se vidi, so se naši izleti omilili občinstvu, zato bo naše društvo priredilo še več takih izletov.

S Stola. Kakor lani, je prišel tudi že letos dvakrat s Koroškega sem neznan človek ter si nabral poln senen koš pečnice, največ seveda s korenino. Bajje prodaje naše pečnice neko nemško pevsko društvo. Planinci, ki hodite na Stol, pazite! morda pridete slučajno na sled najetemu uničevalcu naših pečnic. Tako neusmiljeno početje kaznujejo v Švici z globo 5—50 frankov, na Tirolskem 1—25 gld. R.

Fotografije iz Savinskih planin je napravil dobro znani izborni fotograf g. S. Magolič v Celju, in sicer sledeče: Vódole, pogled na Veliki Vrh, pogled na Ojstrico z Moličke planine, Kocbekova kočja, pogled na Konja, Savina (med potom iz Luč v Ljubno). Podobe so velike 13 × 18 cm in velja vsaka 1 gld.

„**Skrbimo za reklamo!**“ je naslov članka „Slov. Naroda“ z dne 21. m. m. Res, premalo skrbimo Slovenci za reklamo, ki je vendar tako važna za popotništvo in turistik v vsaki deželi. Le pogledjmo, kako reklamo in s kakim uspehom delajo Norvežani

za svojo domovino! Koliko tujcev zahaja vsako leto na Tirolsko, v Švico in v druge dežele, ki se z našo slovensko zemljo niti primerjati ne dajo, in vendar prihaja k nam le malo tujcev! Kaj je temu vzrok? Premalo reklame! „Treba nam je“, pravi pisatelj omenjenega članka, „organa, ki bi reklamalo v roke vzelo, a najprimernejši organ je naše vrlo, neumorno in pametno delujoče Slovensko planinsko društvo. Dajte temu društvu sredstev na razpolaganje...“ Da, sredstev je treba društvu, reklama stane denar! Najprvo pa je treba reklame za to društvo samo, katere je, žal, tudi premalo. Takih dopisov, kot ga je prinesla zadnja „Edinost“, treba je še več. Tudi „Slovenski Narod“, „Slovenec“ in „Slovenski List“ priobčujejo radi notice o našem društvu, za kar jim je društvo iz srca hvaležno. Treba pa je, da za to tudi skrbe člani in dopisujejo raznim listom o društvu in njegovih kočah, potih i. dr. r.

Die Touristik und die Slovenen.

Von J. C. Oblak. Pod tem naslovom je prinesla Praška „Politik“ z dne 3. julija v podlistku spis o procvitajoči slovenski turistik in delovanju Slov. plan. društva. Opisane so kočje Slov. pl. društva in njihov lega ter sploh delovanje našega društva po slovenski zemlji. Spis je tudi ponatisnil „Agrar Tagblatt“ (13. in 14. t. m.) in v slovenskem prevodu „Slov. Narod“.

Krimski gorni klub. S tem imenom se je ustanovilo l. 1890. prvo rusko planinsko društvo v Odesi. Kakor kaže že ime, je društvu naloga, seznanjati rusko občinstvo z zanimivo gorsko prirodo polotoka Krime. V ta namen je že postavilo na Čatirdagu planinsko zavetišče, napravlja zabavne in poučne izlete v Krimske gore ter pribrežna zdravilišča, izdaje spise, kateri obsegajo turistik, zemljepis, narodpis in zgodovino Krime, ki je znamenit že izza Grkov. Književno delovanje tega kluba je jako imenitno, samo turistika se ne razvija tako živo, kakor bi bilo želeto; toda odbora ne zadeva nikaka krivda, temveč le širše rusko občinstvo, katero ni hribolastvu nič kaj naklonjeno. Ako povemo, da veliki ruski narod šteje v Gornem klubu približno toliko članov kakor Slov. plan. društvo, potem je jasno, da orjejo ruski turisti trdo, neobdelano ledino.

Krimski gorni klub ima svoje središče v Odesi in temu sta podrejeni podružnici v Jalti in Sevastopolju. Društvo izdaje tudi svoje mesečno glasilo „Zapiski“. Poslej bomo seznanjali z najzanimivejšimi vestmi v teh „Zapiskih“ slovenske planince. I. M.

Nikolaj Feodorovič Van der Flit.

Lansko leto je umrl v Peterburgu Nikolaj Feodorovič Van der Flit in z njegovo smrtjo je izgubil Krimski gorni klub enega svojih najdelavnejših in najodličnejših članov. Ko se je l. 1890. osnovalo omenjeno planinsko društvo v Odesi, je bil on med njega utemeljitelji. Po smrti prvega načelnika „Gornega kluba“, L. P. Dolinskega, je posadilo društvo našega Nikolaja Feodoroviča na predsedniški stol. Kot predsednik klubu je zasnoval in izvedel Krimsko razstavo v Odesi in s tem povzdignil veljavo „Gornega kluba“. Ravno tako je bil on zasnovatelj in prvi pospešitelj dijaških izletov v Krimske gore in ondotna letovišča. Ti poučni izleti so se tako prikupili, da jih napravljajo dijaki pod nadzorstvom sleherno leto. Po svojem poklicu je bil načelnik ruskega parobrodnege in trgovskega društva in je kot tak z lahka izposloval za člane Gornega kluba znatno znižano vozno. Leta 1894. se je preselil v Peterburg ter bil ob tej priliki izbran za častnega člana Gornega kluba. Neizprosna smrt pa je l. 1896. prekinila njegovo neumorno turistično delovanje. — Temu vrlemu začetniku ruske turistike kličemo tudi mi: časten mu spomin in večnaja pamjat!

I. M.

Planinske kočje v avstrijskih Alpah.

Nemško in avstrijsko planinsko društvo je objavilo letos kot prilogo k „Mittheilungen“ št. 7. imenik koč, planinskih gostilnic in ogledovalnic, katerega je sestavil polkovnik pl. Prybila. Ta imenik navaja 235 gostilnic in hotelov, 45 odprtih koč, 51 zaprtih koč, 100 koč, oskrbljenih po leti z jedjo in pijačo, 15 koč, oskrbljenih z živili leto in zimo, 136 koč s provijantom in društvenim ključem Nemškega in avstr. planin. društva ter 45 ogledovalnic. Koč „Slov. plan. društva“ imenuje samo tri: Vodnikovo, Krederča (nam. Triglavsko) in Kocbekovo. Ako kočje drugih plan. društev niso natančneje navedene, potem je vse delo le površno šušmarstvo. — Po

navedenem imeniku ima Nem. in avstr. plan. društvo 174 koč, Oe. T. C 67, Avstr. plan. klub 3, Societä dei Alpinisti Tridentini 13, Nižjeavstrijsko gorsko društvo 2, Štajersko gorsko društvo 4, posamezne družbe 10, zasebni lastniki 71, „Slov. plan. društvo 3 namesto 6. Ne ugaja nam, da so kočje imenovane po posameznih listih specialnih zemljevidov namesto po gorskih skupinah. Najvišjo lego ima nadvojvode Ivana koča 3465 m v pogorju Vel. Kleka. — Po visokosti lege leži 8 koč pod 1000 m, 162 koč med 1000—2000 m, 161 koč med 2000—3000 m in 16 koč nad 3000 m višine.

K.

Shod odposlancev štajerskih podružnic Oe. T. Ca se je vršil dne 27. junija t. l. v Frohnleitnu. Udeležilo se ga je mnogo štajerskih podružnic, več odbornikov osrednjega odbora na Dunaju in tudi g. prof. dr. J. Frischauf. — Predsedoval je poslanec Feyrer. Izmed sprejetih predlogov naj omenimo le nekatere. Cesarski svetnik dr. Zistler je predlagal, naj se vsrednji odbor pa tudi posamezne podružnice bavijo z oglasili o letoviščih na Štajerskem. To bi bilo svetovati tudi podružnicam „Slov. plan. društva“, kjer ni za to posebnih društev. — Po poročilih posameznih podružnic je govoril g. Fleischer z Dunaja o delovanju „podružnice za gorske vodnike in rešiteljstvo“, omenjajoč, da bi vse večje kočje morale biti oskrbljene z rešilno omaro, lekarnami in nosilnicami. Nesreče v planinah naj bi se zmanjšale s hitrimi poročili. G. dr. J. Frischauf, od navzočnih burno pozdravljen, je govoril o potrebnih novih cestah v Alpah, kakor iz Železne Kaplje v Solčavo, ter priporočal več predlogov, ki so bili soglasno sprejeti. Naj navedemo za nas najvažnejši predlog: Visoka vlada in obe zbornici državnega zbora se prosijo, da se zgradi cesta od Železne Kaplje v Solčavo. — Prihodnji shod turistov bode v Judenburgu.

K.

Č. člani, ki niso še plačali članarine za to leto, prosimo prav vljudno, naj jo po priloženi nakaznici pošljejo vsaj do dne 10. avg. t. l.

Novo urejena lekarna
PRI MARIJI POMAGAJ
M. Leustek

v Ljubljani na Reseljevi cesti št. 1
 (poleg Mesarskega mosta)

priporoča svoja zanesljiva, sveža in preizkušena zdravila, kakor tudi vse v farmacevtsko-higienično stroko spadajoče izdelke, kateri so v zalogi vedno v najboljši kakovosti.
Za turiste privočni lekovi v zavojih.

J. BONAČ,

v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah
 št. 6 zraven nove pošte,

priporočam vjudno svojo **trgovino s papirjem**
 in s **pisalnimi potrebščinami**. Vzorce
 papirja pošiljam na ogled.

V svoji **knjigovезnici izdelujem vezi pri-**
proste in najfinejše.

Oroslav Dolenc,
 svečar in lectar,

trgovec z medom in voskom v Ljubljani,
v Gledaliških ulicah št. 10.

Prodaja izvrstno brinje in brinovce ter medico
 lastnega izdelka po nizki ceni.

Kupuje med v panjih in sodčih, pa tudi vosek in
 suho satovje.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,
 (zal-ga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj kamenoseški obrt,
posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke,
marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi
na zahtevo zastoj.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča deko-
 rativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo realno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

HUGON IHL

v Ljubljani, Pred škofijo šte. 2,
priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste suknenega in
 manufakturnega blaga na debelo in na drobno
 po nanižih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo
okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z za-
 znamovanimi poti.

Spisala Fr. Koebek in M. Kos. — Cena
 60 kr., po pošti 5 kr. več.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slo-
novih ulicah št. 10—12.

Tovarna
 oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga
 slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,
 trgovec z železnino
v Ljubljani,
 na Mestnem trgu št. 10.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN
 prej E. Rexinger

v Ljubljani, Pod trančo št. 1, priporoča svojo
bogato zalogo naočnikov, daljnogledov, kukul od 5
 do 40 gld., barometrov, termometrov, kompasov itd.

Vsakrni popravki se izvršujejo hitro in ceno.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,
 priporoča

svojo na novo urejeno delavnico za **Florijansko**
cerkviyo v ulicah na grad št. 7. v na-
 ročitev vsakovrstnih **strugarskih koščenih,**
roženih in drugačnih izdelkov, ktere
 bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Živež za hrivolazce.

Maggijeve buljonske glavice in zavoji z Maggijevo
 juho, grahove klobase, jako krepčilne, vkusne in
 se mahoma pripravijo.

Živila zavzemajo malo prostora.

Dobiti pri Josipu Matiču v Celju.

Jul. Maggi & Co.
v Bregencu.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **Idobukov**, posebno **lodnastih** za hrilolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN URAN,

izdelovalec glinastih proizvodov v Ljubljani,
v Igriških ulicah št. 8,

priporoča veliko svojo zalogo izdelanih raznoharvnihi peči za sobe, dvorane in razne druge prostore, dalje modelnasta ognjišča in sploh vsakovrstne glinaste izdelke.

Vse po najnižji ceni in priznано dobro.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznано izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

☛ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ☛

Živež za turiste.

Mesne konzerve, Maggijeve buljonske glavice in povitke za juho, sir, kavo, čaj, čokolado, kakao, rum, konjak, slivovec itd. itd. prodaja in pošilja kar najboljše vrste

Josip Matič,

prodajalec specijalnega blaga in delikates v Celju na Štajerskem

☛ Ceniki zastoj in franko. ☛

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršujejo natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9, priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice. Zlasti opozarjata na nepremična **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Danaju.

Instrovanji ceniki se razpošiljajo franko in zastoj

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 7,

se priporoča

za vsake vrste ključarska dela,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Turistovske palice z močnimi jeklenimi ostmi, raznovrstne izprehodne palice, prav umetne izdelke iz rezljanega lesa, galanterijske in usnjene reči, bižuterijo itd. ter otročje vozičke vsake vrste

priporoča

FR. STAMPFEL

v Ljubljani na Kongresnem trgu v postloju Tonhalle.

Novo! Novo!

Žepne kozarce z ALJAŽEVIM STOLPOM

priporoča

Peregrin Kajzelj,

trгоvec s steklom in porcelanom na Starem trgu v Ljubljani.

J. Klauerjev
planinski liker

iz kranjskih gorskih zelišč,
imenova.

Triglav,

je izvrstna pijača najboljše ga okusa. Triglav vpliva jako dobrodejno na želodec in čudovito poživlja teo. V njem ni nebane snovi, ki bi količikaj škodila zdravju. To so dokazale kemične preiskave prof. B. Knapitscha, ravnatelja c. kr. preskurniščica v Klosternuburgu, prof. dr. L. Roesslerja, in ravnatelja c. kr. preskurniščice na Dunaju, dr. E. Meissla. Vsi ti strokovnjaki so izrekli, da je Triglav **izboren liker**.

Pristni Triglav

se dobiva v malih in velikih steklenicah s **posebno varstveno znamko** samo pri izdelovalcu, trgovcu

J. Klauerju
v Ljubljani.